

Valppautta seniorikuluttaja!

Etämyynti (puhelin, internet, posti ja TV) ja kotimyynti kohdistuu myös seniori-ikäisille kuluttajille. Tämä nostaa heidän riskiään tulla huijatuksi etenkin, jos heillä on jokin toimintakykyä alentava sairaus tai alttius vaikutteille. Huijausten ehkäiseminen edellyttää yhteistyötä, koska niiden tunnistaminen saattaa olla hankalaa. Ei aina tiedetä heti, onko kysymyksessä rikollinen vai laillinen toiminta.

Useimmiten huijauksissa käytetään suoramarkkinoinnin menetelmiä. Vedotaan ihmisten toiveisiin ja tunteisiin. Ajatus nopeasta rikastumisesta, terveyden tai kauneuden kohentumisesta saattaa koukuttaa seniorin vastaamaan huijausviesteihin ”kyllä”. Vedotaan myös tunnettuihin henkilöihin ja tarjouksen ainutkertaisuuteen.

Tyypillisiä huijauksissa jätetään kertomatta selkeästi, että kyseessä on maksullinen tilaus tai, että sopimusehtoja ei ole muuten selkeästi ilmoitettu. Tällaisen markkinoinnin uhrit eivät aina ilmoita tai kykene ilmoittamaan tapauksista viranomaisille. Syynä voi olla rahasumman pienuus, tapahtuman koettu ”nolous” tai summaan nähden hankala oikaisuprosessi.

Puheenjohtaja Leena Simosen mielestä kuluttajalla tulee olla valintojen tekemiseksi riittävät ja oikeat tiedot hyödykkeestä, kuten sen laadusta, hinnasta ja sopimusehdoista. Myös kuluttajan on hyvä muistaa, että tehtyä sopimusta ei voi lain mukaan aina peruuttaa. Vaikeissa tilanteissa etenkin iäkkäimmät kuluttajat tarvitsevat lähelleen ihmisten ja organisaatioiden tukiverkon tai yhdenkin ihmisen, joka ilmoittaa huijauksesta eteenpäin oikeille tahoille asian sisällöstä riippuen (myyjälle, poliisille, kuluttajansuojaviranomaiselle tai kuluttajajärjestölle).

Puheenjohtaja Simonen kannustaa senioreita terveeseen epäilemiseen markkinoilla: ”se mikä näyttää liian hyvältä, ei voi olla totta”. Toisaalta hän kannustaa kuluttajia antamaan suoraan myös myönteistä palautetta esimerkiksi toimiville yrityksille.

Simonen muistuttaa seniorikuluttajia ”kymmenen kohdan huoneentaulusta”:

1. Älä tee päätöksiä painostuksen edessä.
2. Älä luovuta maksukorttitietoja ulkopuoliselle, ellet ole täysin varma hänen luotettavuudestaan.
3. Selvitä tarjouksen tekijän taustaa vaikka puhelimella tai internetissä.
4. Pyydä tiedot rahankeräysluvasta. Jos niitä ei ole, soita poliisille hätänumeroon 112.
5. Epäile aina, kun luvataan rahoille suuria tuottoja tai kerrotaan ”juuri sinun” voittaneen jotain.
6. Älä vastaa epäilyttäviin sähköposteihin.
7. Voit liittyä suoramarkkinoinnin estopalveluun.
8. Kerro avoimesti läheisillesi ja/tai tuttavapiirissäsi siitä, miten sinua on huijattu.
9. Jos epäilet tullesasi huijatuksi, ota yhteys kuluttajavirastoon tai poliisiin. Myös Kuluttajaliiton neuvonta auttaa eteenpäin.
10. Tunne oikeutesi kuluttajana ja opi oikealla hetkellä sanomaan selkeästi EI.